Effektivt Landbrug

NR. 169 | 12. SEPTEMBER 2025 | 56. ÅRGANG | WWW.EFFEKTIVTLANDBRUG.DK | LANDBRUGETS ERHVERVSAVIS | HVER DAG

FREDAG

Driftsleder: - Der er ikke noget bitcheri her

SVIN s. 6-8

Foto: Camilla Bønløkke

Vagthund opløses: Danske Vandløb går mod afslutning

Danske Vandløb står foran en opløsning efter 13 års arbejde med afvandingsspørgsmål.
Formand Helge Danneskiold-Samsøe peger på, at økonomien i sig selv er sund, men at foreningen ikke kan udvikle sig professionelt, medmindre kontingentet sættes højere op.
- Vores største problem var, at vi ikke fik husejerne med. (…) Et kontingent på 8 kroner pr. husejer i grundejerforeninger m.m. var tilsyneladende for højt, siger formanden.
Danske Vandløb har været en stemme i flere faglige råd, men ifølge Helge Danneskiold-Samsøe har Den Grønne Trepart gjort det sværere at sætte afvanding på dagsordenen.
- De store forandringer vil føre til stor frustration og formodentligt mange klager og sager, men vi har ikke ressourcerne til at understøtte medlemmernes legitime interesser, siger han.

INDLAND s. 2-3

DRÆNRØR PE 110/100
3 m - Dobb. væggede - Fuldslidsede - SN8 - Udv. diam. 110 mm
TILBUD 13,95 kr./mtr.
Frit leveret til brofaste øer ved køb på min. 228 m
ANDAKS Anlæg ApS
Plastrør og fittings - Ring og hør nærmere
v. Rasmus Fog-Larsen
Tlf. 20 65 54 83 • fog@rasmusfog.dk

NYT JOB?
Scan QR-kode
Se alle jobs på vores hjemmeside!
www.effektivtlandbrug.dk

Foreningen Danske Vandløb vil opløse sig selv:

- Tiden er løbet fra os. Vi kan

Danske Vandløb har besluttet at indkalde til ekstraordinær generalforsamling med forslag om opløsning. Ifølge formand Helge Danneskiold-Samsøe er økonomien sund nu, men ikke på sigt. Desuden har foreningen ikke ressourcer til at matche de større organisationers professionelle set-up.

Alexander Dornwirth
ad@effektivtlandbrug.dk

I de seneste to år har Danske Vandløb vejet for og imod.

Og nu er tommelfingeren vendt nedad for den lille interesseorganisation, som siden 2012 har stået på landbrugets side i forhold til vedligehold af landets utallige vandløb.

Foreningen har nemlig indkaldt til en ekstraordinær generalforsamling mandag d. 6. oktober med det eneste formål, at foreningen nu vil opløse sig selv.

Hele tiden har det været for at sikre størst mulig afvanding fra marker, men også husejere og sommerhusejere har været i interessesfæren for at forebygge oversvømmede kældre og sommerhuse i forhold til de store vandmængder.

For to år siden startede foreningen en slankekur i forhold til foreningens omkostninger på grund af bortfald af en underskudsgaranti fra Landbrug & Fødevarer, og foreningens formand Helge Danneskiold-Samsøe fortæller, at missionen for så vidt lykkedes, og at foreningen står med en god egenkapital og egentlig ville være sikret drift på nuværende kontingentniveau.

Professionel liga

Problemet er dog, at Danske Vandløb ikke kan komme op i den professionelle liga med konsulenter og et egentligt sekretariat til støtte for medlemmerne. Ikke medmindre kontingentet skulle sættes mærkbart op.

Formanden i foreningen, der stadig består indtil næste generalforsamling, fortæller, at interesseorganisationen Bæredygtigt Landbrug og en lang række af de andre landbrugsforeninger har oprustet indenfor afvandingsområdet og har formået at tiltrække kompetente fastansatte medarbejdere og således er lykkedes med at tilføre den værdi til deres medlemmer, som Danske Vandløb har tilstræbt gennem årene.

Helge Danneskiold-Samsøe ærgrer sig dog over, at arbejdet i Danske Vandløb ikke kan fortsætte.

8 kroner for meget

- Men vores største problem var, at vi ikke fik husejerne med. Fra begyndelsen ville vi både have husejerne og sommerhusene med og dette var en af hovedårsagerne til, at foreningen blev oprettet i samarbejde med Landbrug & Fødevarer. Og det har bare været rimelig umuligt at få det til at lykkes, lyder det fra formanden, der fortæller, at et kontingent på 8 kroner pr. husejer i grundejerforeninger m.m. tilsyneladende var for højt.

Helge Danneskiold-Samsøe fortæller, at den største forskel som Danske Vandløb har ydet, og som nu vil komme til at mangle, er deres faste plads i diverse råd og nævn og faglige referencegrupper, hvor de har været en væsentlig stemme.

- I Blåt Fremdriftsforum og Faglig Referencegruppe sad vi jo to personer fra Danske Vandløb, ligesom der sad to

- Der er ingen tvivl om, at de store forandringer, som Den Grønne Trepart vil medføre, vil føre til stor frustration og formodentligt mange klager og sager mod kommuner og stat, men vi har ikke ressourcerne til at understøtte medlemmernes legitime interesser i klagenævn og retsinstanser, siger Helge Danneskiold-Samsøe. Arkivfoto

DET MENER VI

STIGER FIRE MILLIARDER
I finansloven har den danske regering afsat 24 milliarder kroner til EU – det højeste bidrag vi nogensinde har sendt til Bruxelles. Fra 2025 til 2026 stiger beløbet med fire milliarder kroner

Et år efter Draghis barske dom over EU's konkurrenceevne kommer emballageafgift og mere tale

LEDER

ET ÅR ER gået, siden den tidligere chef for Den Europæiske Centralbank, italienske Mario Draghi, fremlagde en katastrofal analyse af Europas evne til at konkurrere globalt med Kina og USA. Men ikke meget er sket i Europa for at afværge kursen mod isbjerget. Blot 11 procent af Mario Draghis anbefalinger har EU formået at pille ved, fremgår det af en ny analyse fra tænketanken European Policy Innovation Council. Draghi har anbefalet små 400 ændringer.

»FRA ORD TIL handling går der så enormt lang tid, at det nærmest er ligegyldigt,« vurderer Lars Sandahl, adm. direktør i Dansk Industri, i Jyllands-Posten. Til avisen siger brancheorganisationen SMVdanmark, at der har være en masse skåltaler, men meget lidt handling det seneste år. Og organisationen peger som eksempel på en ny EU-bestemt emballageafgift, der vil koste forbrugerne 3,1 milliarder kroner årligt. Alligevel pointerer miljøminister Magnus Heunicke (S), at hans mål er, at det skal være billigere – ikke dyrere – at være dansker.

MEN DET BLIVER indtil videre ved snakken. Ligeså i Strasbourg, hvor kommissionsformand Ursula von der Leyen onsdag holdt sin årlige State of the Union-tale. Her talte hun om, at »Europas store øjeblik er kommet«. Det skete få timer efter, at Rusland havde sendt droner ind over Polen. Og altså på etårsdagen for Mario Draghis sønderlemmende kritik af EU's konkurrenceevne.

IFØLGE KOMMISSIONENS FORMAND skal EU nu tage kontrol over og fremtidssikre sin egen sikkerhed, energi, teknologi og økonomi – alt sammen for ikke at blive en brik i andres stormagtsspil. »Et nyt Europa må tage form. Dette er Europas uafhængighedsøjeblik,« sagde hun. Hvis man ulejliger sig og læser, hvad Ursula von der Leyen sagde i 2024, så pointerede hun, at EU's konkurrenceevne skulle være »i hjertet« af EU's økonomiske dagsorden, og at EU's skulle rykke sig. Hun gjorde det i 2024 klart, at et af de store problemer i EU er tunge, administrative byrder og langsomme tilladelsesprocedurer. Hun lovede at gøre det lettere og hurtigere for virksomhederne at operere ved at reducere krav til rapportering og ved at forenkle regler.

MED DISSE ORD fra kommissionsformandens tale fra 2024 i erindring, så kan man gentage DI-direktør Lars Sandahls ord i JP fra denne uge: »Fra ord til handling går der så enormt lang tid, at det nærmest er ligegyldigt«. Om få dage rammes landets fødevarevirksomheder og de danske forbrugere af EU's nye og friske emballageafgift, der vil koste 3,1 milliarder kroner årligt alene i Danmark.

I FINANSLOVEN HAR den danske regering afsat 24 milliarder kroner til EU – det højeste bidrag vi nogensinde har sendt til Bruxelles. Fra 2025 til 2026 stiger beløbet med 4 milliarder kroner, hvilket svarer til 20 procents stigning på et år. Mon der er afsat penge til at gøre det mærkbart lettere og hurtigere for fødevareproducenter og -virksomheder at operere i EU, eller vil Ursula von der Leyen i sin tale om et år bare gentage snakken om: »Europas uafhængighedsøjeblik« og drømme videre om, at »Europas store øjeblik er kommet«?

ikke tilbyde dét, vi gerne ville

Helge Danneskiold-Samsøe fortæller, at der vil komme til at herske mange sværdslag om afvanding, nu hvor oversvømmelse af mange landbrugsarealer bliver en realitet. Dette betyder ifølge formanden, at bundkoten vil blive hævet, og vandføringsevnen vil blive forringet for mange vandløb.

- Der er ingen tvivl om, at de store forandringer, som Den Grønne Trepart vil medføre, vil føre til stor frustration og formodentligt mange klager og sager mod kommuner og stat, men vi har ikke ressourcerne til at understøtte medlemmernes legitime interesser i klagenævn og retsinstanser, siger Helge Danneskiold-Samsøe.

Vand i blodet

Han opfordrer derfor de nuværende medlemmer til at melde sig ind i Bæredygtigt Landbrug eller en landboforening under Landbrug & Fødevarer for at stå bedst rustet i forhold til lodsejernes vandingsinteresser.

Helge Danneskiold-Samsøe fortæller, at han stadig vil have afvanding som et af sine største interesseområder, selvom han ikke længere kommer til at være det i foreningsregi. Især på grund af beliggenheden på Lolland.

- Jeg er jo på en måde vokset op med vand og oversvømmelser via vores åsystemer. Vi er omgivet af diger og pumpestationer og fortællinger om stormfloden i 1872. Og vi skal ikke længere tilbage end stormfloden 21. oktober 2023, hvor vi var meget tæt på et omfattende digebrud. Så jo, vand vil nok altid fylde i min bevidsthed, siger formanden, der desuden mener, at han er heldig at bo på Lolland, hvor der ifølge ham hersker en meget større forståelse for, hvor nødvendigt det er med afvanding.

Anden kultur

- Vi har bare en anden kultur herned, hvilket jo er vigtigt, fordi det er et område i landet, hvor du ville kunne drukne cirka 22,5 procent af Lolland Kommunes areal over tre-fire dage med 100 mm regn i alt, hvis du slukkede pumperne på Nordeuropas største pumpestation ved Kramnitze, der afvander ca. 20.000 ha. Men på landsplan må jeg desværre indrømme, at jeg hører fra mange, at det kan være noget op ad bakke at kæmpe for at få oprenset sine vandløb, siger han.

Et forslag om opløsning kræver godkendelse på to generalforsamlinger i træk med mindst 2/3 flertal.

Hvis forslaget vedtages på denne ekstraordinære generalforsamling, afholdes den næste den 12. november 2025.

Ved opløsning fordeles foreningens formue forholdsmæssigt efter medlemmernes bidrag.

Stort tidsforbrug

Formanden for Danske Vandløb fremhæver også et regneark, der kan hentes på foreningens hjemmeside, og som han selv bruger i hverdagen:

- Her kan man regne på sine åer. Hvis man for eksempel fjerner slam i bunden, så vandet løber bedre. Der er også et regneark til dræn, som jeg selv bruger. Det er meget landbrugsrelevant, fordi man kan se, hvor meget mere vandføringsevne man får ved at vælge en lidt større rørstørrelse – helt ned på millimeter per dag. Det synes jeg er både sjovt og nyttigt, siger han.

Helge Danneskiold-Samsøe siger, at der har været overvejelser om, at foreningen skulle fortsætte. Men målt op i forhold til det store tidsforbrug blandt medlemmerne i foreningen, og de resultater der blev skabt, vil tiden kunne bruges mere fornuftigt på andre måder, vurderer han.

Grøn Treparts-pres

Formanden mener dog, at foreningen med Den Grønne Trepart er kommet under et stort pres, fordi afvanding ikke længere er på dagsordenen på samme måde for beslutningstagerne, og at det derfor kræver ekstra pondus at trænge igennem.

■ Helge Danneskiold-Samsøe oplyser, at Lolland Kommune indførte et tillægsregulativ på strategiske strækninger af de større vandløb i 2014 på baggrund af oversvømmelserne i 2011, der gør, at man nu får grødeskåret på disse strækninger om sommeren, og at vandløbene nu generelt er slået på begge sider for at forhindre oversvømmelser. Foto: Helge Danneskiold-Samsøe.

HISTORIEN OM DANSKE VANDLØB

- Danske Vandløb blev oprettet af en kreds af landmænd og grundejere som reaktion på regeringens planer om at stoppe vedligeholdelsen af 5.300 kilometer vandløb, og initiativet blev især båret frem af Jens Myhren, der blev foreningens første formand.
- Helge Danneskiold-Samsøe overtog formandsposten efter Torben Heisel i 2016.
- Danske Vandløb startede i 2012 med flere tusinde medlemmer og voksede hurtigt til over 6.000, rundede 12.670 i 2016 og nåede sit højdepunkt i 2017 med 13.594 medlemmer, hvorefter tallet stabiliserede sig omkring 13.000 frem mod 2019.
- Danske Vandløb arbejdede især for at sikre effektiv afvanding gennem bedre grødeskæring og oprensning af vandløb, og de pressede på for en modernisering af den gamle vandløbslov.
- Foreningen var aktiv i vandrådene og kæmpede for, at små kunstige vandløb skulle ud af vandplanerne, ligesom den gentagne gange satte oversvømmelser på dagsordenen.

■ Billede fra Ryde Å. Omkring 80 år inden Danske Vandløb blev oprettet, skete der en større regulering og udgravning på Lolland for at sikre bedre afvanding. Helge Danneskiold-Samsøe afvander ud til Ryde Å, der mange steder er rettet ud, og som længere nedstrøms består af en gravet pumpekanal ud til en kunstig pumpestation. Helge Danneskiold-Samsøe vil fortsætte sit arbejde for at forhindre de omkringliggende arealer i at blive oversvømmet. Foto: Højreby Lokalhistoriske Arkiv.